

Epidemiologische surveillance van rickettsiose

Rickettsia spp. - 2021

Auteurs: A. Litzroth, M. Van Esbroeck

Hoofdpunten

- In 2021 werden door het Nationaal referentiecentrum 5 bevestigde en 1 waarschijnlijk geval van rickettsiose gerapporteerd. Dit aantal ligt in lijn met 2020 en beduidend lager dan de jaren ervoor. Aangezien de in België vastgestelde infecties tot nu toe steeds reisgebonden waren, is het door de coronapandemie gewijzigde reisgedrag vermoedelijk verantwoordelijk voor deze daling. Ook kan niet uitgesloten worden dat het uitstellen van bepaalde zorg een impact heeft gehad op het aantal vastgestelde gevallen.
- Van de gevallen waarvoor dit gekend was, werd er, net als voorgaande jaren, geen enkel in België besmet.

Informatiebronnen

- Epidemiologische surveillance door het [Nationaal referentiecentrum \(NRC\) *Rickettsia* – *Anaplasma*](#), dat bestaat uit een consortium van het Militair Hospitaal Koningin Astrid en het Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG). Het ITG staat in voor de epidemiologische surveillance van *Rickettsia* sinds 2011. Vanaf 2015 rapporteert het NRC enkel de waarschijnlijke en bevestigde gevallen.
- Rickettsioses zijn meldingsplichtig in Vlaanderen (vlektyfus veroorzaakt door *R. typhi* en *R. prowazekii*), Wallonië (alle bevestigde rickettsiosen) en Brussel (tyfus).

Gevalsdefinitie

- Bevestigd geval: positieve PCR, seroconversie of viervoudige titerstijging van de IgG-antilichamen in gepaarde stalen, hoge titer van de IgG-antilichamen ($\geq 1/1024$) in een enkelvoudig staal of aanwezigheid van IgG-antilichamen in een enkelvoudig staal in combinatie met de pathognomonische aanwezigheid van een eschar.
- Waarschijnlijk geval: IgG-antilichamen met een titer 1/512 in een enkelvoudig staal of aanwezigheid van IgG-antilichamen in een enkelvoudig staal in combinatie met suggestieve kliniek (andere dan aanwezigheid van een eschar).

Epidemiologie

NRC

- Aantal gevallen: 5 bevestigde en 1 waarschijnlijke geval. Dit aantal ligt in lijn met 2020 en ligt beduidend lager dan de jaren ervoor (Figuur 1).
- Geslacht: man-vrouwratio: 1/1.
- Leeftijd: de leeftijd van de gevallen varieerde van 33 tot 69 jaar (mediaan=58,5 jaar).
- Species: de 2 gevallen waarvoor het species gekend was, hadden beiden een infectie met *R. africae* (African tick bite fever of Afrikaanse tekenkoorts)
- Verdeling per regio: 4 gevallen woonden in Vlaanderen en 2 in Wallonië.

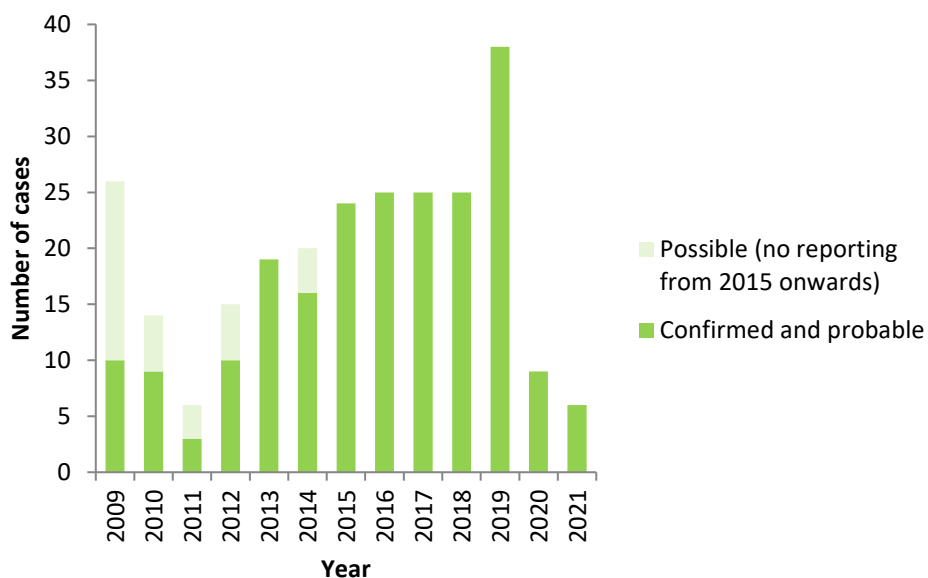
- Land van besmetting: van de 5 gevallen waarvoor de informatie bekend was, raakten 2 gevallen vermoedelijk in Zuid-Afrika besmet, 1 in Frankrijk, 1 in Portugal en 1 in Kameroen.
- Risicofactor: voor de 2 gevallen vermoedelijk besmet in Zuid-Afrika was bekend dat ze daar een tekenbeet hadden opgelopen.
- Seizoenstrend: gevallen werden voornamelijk in de zomer en de herfst gerapporteerd (Figuur 2).

Verplichte melding

- Via de verplichte melding werd in 2021 geen geval van rickettsiose gerapporteerd.

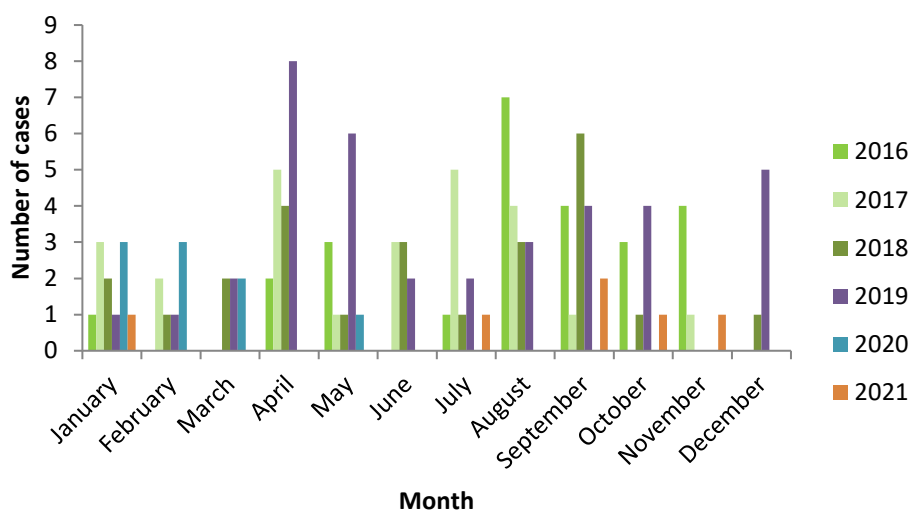
Figuur 1: Aantal gerapporteerde gevallen van rickettsiose, volgens gevalsdefinitie en per jaar, België, 2009-2021

(Bron: NRC voor *Rickettsia*)

Figuur 2: Aantal gerapporteerde gevallen van rickettsiose per maand, België, 2016-2021

(Bron: NRC voor *Rickettsia*)

Belang voor volksgezondheid

Het aantal gerapporteerde gevallen in 2021 lag, net als in 2020, beduidend lager dan de jaren ervoor. Aangezien de in België vastgestelde infecties tot nu toe steeds reisgebonden waren, is het door de coronapandemie gewijzigde reisgedrag vermoedelijk verantwoordelijk voor deze daling. Ook kan niet uitgesloten worden dat het uitstellen van bepaalde zorg een impact heeft gehad het aantal vastgestelde gevallen.

De 5 gevallen waarvoor de informatie gekend was, werden allemaal in het buitenland besmet. Net als voorgaande jaren, was het meest gediagnosticeerde species *R. africae*, de veroorzaker van Afrikaanse tekenkoorts, en raakten de meeste personen in Zuid-Afrika besmet. *R. africae* wordt overgebracht door bepaalde teken (*Amblyomma hebraeum* en *A. variegatum*) en komt voor in veel zuidelijk Afrikaanse landen, met de meeste gevallen in Zuid-Afrika¹.

Rickettsiosen zijn ziekten waaraan gedacht moet worden bij patiënten die terugkeren uit een endemisch gebied, hoofdzakelijk Afrika (en met name Zuid-Afrika), maar ook landen van het Middellandse Zeegebied en Zuidoost Azië. Het voorkomen van een autochtoon geval kan niet uitgesloten worden aangezien er ook in België besmette teken voorkomen en ook in de ons omringende landen autochtone rickettsioses worden gediagnosticeerd.

Meer informatie

- European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Facts about rickettsiosis. Beschikbaar via: <https://ecdc.europa.eu/en/rickettsiosis/facts>
- European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Epidemiological situation of rickettsioses in EU/EFTA countries. 2013. Beschikbaar via: http://www.ecdc.europa.eu/en/publications/_layouts/forms/Publication_DispForm.aspx?List=4f55ad51-4aed-4d32-b960-af70113dbb90&ID=950
- Zorg en gezondheid. Richtlijn vlektyfus. Beschikbaar via: <https://www.zorg-en-gezondheid.be/per-domein/infectieziekten-en-vaccinaties/vlektyfus>

¹ Jensenius M, Fournier PE, Vene S, Hoel T, Hasle G, Henriksen AZ, et al. African tick bite fever in travelers to rural sub-equatorial Africa. *Clin Infect Dis*. 2003;36:1411-7. 10.1086/375083